

takové rozhodnutí přezkoumal i po stránce právní. Jde tedy o otázku, zda invalidní důchod byl st-li výměrem ze 7. října 1932 přiznán právem či neprávem.

Stížnost, uznávajíc, že válečný poškozenec nemůže po uplynutí 10leté lhůty požadovati zvýšení důchodu, namítá v tom směru, že ustanovení § 29 odst. 3 zákona o požitcích válečných poškozenců nebrání úřadu, aby i po uplynutí desetileté lhůty zvýšil na základě provedené lékařské prohlídky válečného poškozence invalidní důchod, jsou-li splněny veškeré podmínky k založení nároku na invalidní důchod, jak tomu bylo prý v případě st-lově, takže přiznání vyššího důchodu st-li stalo se právem.

Není sporné, že podle předpisu § 29 odst. 3 požitkového zákona st-li neměl nároku na to, aby po uplynutí 10 let domáhal se novou lékařskou prohlídkou pro zhoršení zdravotního stavu zvýšení svých požitků. Otázkou, o kterou tu jde, jest jediné, zdali úřad, když přesto st-li přiznal zvýšení důchodu po uplynutí 10leté lhůty, byl oprávněn tak učiniti, neboť, byl-li úřad k tomu oprávněn, nemohlo by býti řečeno, že st-li byl **n e p r á v e m** přiznán zvýšený důchod, což je předpokladem pro zásah podle § 31 odst. 3 požitkového zákona. Jest ovšem uznati, že ze samotného znění § 29 odst. 3 by ještě neplynul nezbytně závěr, že úřad nebyl oprávněn přiznati st-li zvýšený důchod. Přihlédne-li se však k celé struktuře zákona o požitcích válečných poškozenců, je zjevno, že zákon ten všude, kde chtěl úřadu poskytnouti volnost, aby přiznal určitým osobám požitky nebo jiné výhody jdoucí nad míru oněch požitků nebo výhod, na které zákon dává právní nárok, takové zmocnění výslovně stanovil (srov. na př. § 14 odst. 2, § 20 odst. 2 a 3, § 21 odst. 2 zákona č. 142/1920 Sb. ve znění zákona č. 39/1922 Sb., čl. II. zákona č. 39/1922 Sb.). Je tedy zjevná tendence zákonodárce, učiniti závislým na výslovném zmocnění zákona každé oprávnění úřadu, jíti nad meze požitků a výhod, na které zákon přiznává právní nárok. Z toho pak plyne, že, když § 29 odst. 3 neobsahuje takového zmocnění, není úřadu dáno oprávnění přiznati zvýšený důchod, nejsou-li splněny podmínky v tomto paragrafu stanovené, k nimž náleží také, aby 10letá lhůta tam určená ještě neprošla. Že v daném případě 10letá lhůta byla již prošlá, když st-li byl výměrem zem. úřadu pro péči o vál. poškozenec v Brně ze 7. října 1932 přiznán zvýšený důchod, je nesporno. Pak ale stalo se toto přiznání **n e p r á v e m**, a jsou tudíž dány předpoklady pro zásah podle § 31 odst. 3 požitkového zákona. Přikročil-li úřad k tomuto zásahu, nedopustil se nezákonnosti a stížnost je neodůvodněná.

Č. 14.004.

Váleční poškozeneci. — Řízení před nss: I. Události zakládající nárok podle § 28 odst. 2 zákona o požitcích válečných poškozenců není při důchodu předků smrt nebo nezvěstnost osoby, od níž se nárok odvozuje, nýbrž ona skutečnost, která způsobila vznik nároku (neschopnost vyléčitelná). — II. Jestliže úřad se neřídil právním názorem,

který nss vyslovil ve zrušovacím nálezu, je zrušiti jeho rozhodnutí podle § 7 odst. 2 zákona o nss č. 164/1927 Sb. — III. Z pouhé skutečnosti, že žadatel o důchod předků pobíral vyživovací příspěvek (zákon č. 313/1917 ř. z., č. 126/1928 ř. z., č. 530/1919 Sb.), neplyne závěr, že žadatel byl v té době, kdy mu tento příspěvek byl vyplácen, neschopen výdělku.

(Nález z 9. prosince 1937 č. 3957/35-5.)

Věc: František L. v Dolním Lánově proti rozh. min. soc. péče z 26. dubna 1935 o důchodu předků.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje.

Důvody: Výměrem zem. úřadu pro péči o válečné poškozence v Praze z 28. května 1932 byla přihláška st-lova o důchod předků, podaná 6. dubna 1932, odmítnuta jako opožděná z důvodu, že lhůta k uplatnění nároku na tento důchod končila dnem 31. prosince 1921. Výměr ten byl potvrzen rozhodnutím min. soc. péče z 21. září 1932, v němž k námitce st-lově, že nárok jeho není promlčen, poněvadž st-l teprve mnohem později se stal neschopným k výdělku, bylo podotčeno, že neschopnost předka k výdělku není událostí zakládající nárok na důchod, nýbrž toliko jednou z náležitostí podmiňujících přiznání důchodu in concreto.

Toto rozhodnutí bylo zrušeno nálezem nss z 10. listopadu 1934 č. 21.137/34 pro nezákonnost. V nálezu tom vyslovil nss právní názor, že událostí nárok zakládající nemíni § 28 odst. 2 zákona o požitcích válečných poškozenců v případě důchodu předků pouhé úmrtí či nezvěstnost osoby, od níž se nárok odvozuje, nýbrž onu skutečnost, která způsobila vznik nároku (neschopnost výdělečná). Jelikož žal. úřad, vycházející z mylného výkladu ustanovení zákona, nevyšetřil, kdy st-l se stal neschopným k výdělku, ačkoli tato skutečnost je rozhodující pro otázku promlčení vzneseného nároku, resp. pro otázku včasnosti přihlášky, zrušil nss zmíněné rozhodnutí podle § 7 zákona o ss.

Žal. úřad dal pak o poměrech st-lových provésti šetření, v jehož průběhu četnická stanice v Prostředním Lánově oznámila zprávou z 1. února 1935 okr. úřadu v Vrchlábí, že st-l byl zaměstnán v r. 1922 až do měsíce dubna 1929 v prádelně lnu firmy Ferdinand B. v Dolním Lánově jako dělník za plat as 3 Kč za hodinu a že od té doby je st-l bez práce, jelikož je pro stáří a oboustrannou kýlu práce neschopen. Že by výsledek tohoto šetření byl býval st-li sdělen k vyjádření, ze správních spisů není patrné.

Žal. úřad vydal pak rozhodnutí z 26. dubna 1935, nyní naříkané, kterým opětně zamítl odvolání st-lem podané na výměr zem. úřadu pro péči o válečné poškozence v Praze z 28. května 1932.

Rozhoduje o stížnosti podané na toto rozhodnutí, řídil se nss těmito úvahami:

Žal. úřad vyslovil v nař. rozhodnutí především, že nelze o přihlášce st-lově, podané 6. dubna 1932, meritorně jednati, protože st-l neprokázal, že podal přihlášku včas u příslušného úřadu, neboť st-l odvozuje nárok na důchod předků od svého syna Gustava L., jenž padl 9. ledna

1916, a měl proto podle § 28 odst. 1 zákona č. 142/1920 Sb. ve spojení s § 1 zákona č. 310/1921 Sb. a § 1 zákona č. 146/1923 Sb. nárok svůj uplatnit v propadné lhůtě do 31. prosince 1923. Jelikož tak učinil teprve 6. dubna 1932, zanikl prý možný nárok na důchod promlčením.

Z toho je zřejmo, že žal. úřad se postavil opět na stejné stanovisko, z jakého vycházel ve svém rozhodnutí z 21. září 1932, že událostí zakládající nárok na důchod podle § 28 odst. 2 zákona o požitcích válečných poškozců jest i při důchodu předků jediné smrt nebo nevěstnost osoby, od níž se národ odvozuje. Neřídil se tedy žal. úřad právním názorem, který vyslovil nss v nálezu z 10. listopadu 1934 č. 21.137/34, jímž zrušil cit. rozhodnutí min. soc. péče z 21. září 1932, vysloviv, že událostí zakládající nárok na důchod předků jest ona skutečnost, která způsobila vznik nároku na důchod předků (neschopnost výdělečná). Je tudíž zrušiti rozhodnutí žal. úřadu nyní nař. již vzhledem k předpisu § 7 odst. 2 zákona o nss č. 164/1937 Sb.

Než žal. úřad vzhledem k námitkám instanční stížnosti, která vychází z právního názoru shodného se stanoviskem nss, zamítl jako neodůvodněnou i námitku vznesenou st-lem, že podal přihlášku o důchod předků včas, t. j. do roka od nastalé neschopnosti k výdělku. Žal. úřad uvádí, že st-li byl vyplácen od 1. ledna 1918 do 30. listopadu 1919 vyživovací příspěvek. Z toho dovozuje žal. úřad, že st-l již tehdy byl neschopen výdělku, poněvadž—jak žal. úřad ve svém odvodním spise blíže rozvádí—zákony č. 313/1917 ř. z. a č. 126/1918 ř. z., resp. zákon č. 530/1919 Sb., kterými poskytování vyživovacího příspěvku bylo upraveno, prý stanoví pro přiznání tohoto příspěvku tytéž předpoklady jako zákony o požitcích válečných poškozců pro přiznání důchodu předků. Než tu se žal. úřad mylí. Zákon z 27. července 1917 č. 313 ř. z. nestanoví požadavek neschopnosti výdělku, nýbrž naopak praví v § 2 výslovně, že »vlastní výdělek prací uchazečovou dosažený nevyklučuje nároku«. Ustanovení toto nebylo změněno zákonem z 31. března 1918 č. 126 ř. z. Také zákon z 23. září 1919 č. 530 Sb., jehož účinnost nastala 1. listopadem 1919, nepožaduje, aby uchazeči o vyživovací příspěvek byli neschopni k výdělku, nýbrž stanoví toliko, že nárok na vyživovací příspěvky mají osoby, jež podle ustanovení všeob. obč. zákoníka mají proti povolánímu právo na alimenty a jejichž výživa byla v době, kdy povolání nastoupil činnou službu vojenskou, podstatně závislá na jeho pracovním příjmu a povoláním k činné službě vojenské jest ohrožena. Neplatí tedy z pouhé skutečnosti, že st-l pobíral vyživovací příspěvek, závěr, že st-l byl v té době, kdy mu tento příspěvek byl vyplácen, neschopen výdělku, nehledíc k tomu, že st-l vyživovací příspěvek již nepobíral v době, kdy zákon č. 142/1920 Sb. o požitcích válečných poškozců byl vyhlášen.

Žal. úřad dále uvádí, že st-l byl zaměstnán od r. 1922 do dubna 1929 u firmy Ferdinand B. v Dolním Lánově s platem asi 3 Kč za hodinu, od té doby však že zaměstnán není, jelikož pro stáří a oboustrannou kýlu není práce schopen, takže i podle právního názoru stížnosti přihlášková lhůta pro st-le by skončila dnem 30. dubna 1930. Žalovaný úřad čerpal, jak je viděti ze správních spisů, tyto údaje ze zprávy četnické stanice

v Prostředním Lánově z 1. února 1935 a vycházel tudíž zřejmě z toho, že výdělečná neschopnost st-lova je touto zprávou prokázána. Otázka, kdy a v jakém stupni st-l se stal neschopným k výdělku, jest otázkou skutkovou, kterou nss může přezkoumati jen s hlediska § 6 zákona o nss č. 164/1937 Sb., t. j. jenom potud, zda totiž závěr žal. úřadu má dostatečný podklad ve spisech a byl-li podklad pro tento závěr procesně bezvadně zjištěn. Ze správních spisů je patrné, že žal. úřad konal v tomto směru sice šetření, avšak výsledek tohoto šetření nesdělil st-li, takže st-l neměl ve správním řízení příležitosti, aby k tomuto výsledku úředního šetření zaujal stanovisko. Tím byla porušena stěžejní zásada správního řízení, a nezbylo proto než nař. rozhodnutí zrušiti.

Č. 14.005.

Pojišťovací právo: Při posuzování otázky, zda nastala invalidita ve smyslu § 17 pens. zákona č. 26/1929 Sb., nelze jako irelevantní vyloučiti okolnost, že zaměstnanec vykonává dále své dosavadní zaměstnání.

(Nález z 9. prosince 1937 č. 6390/35-5.)

Prejudikatura: Boh. A 12.773/37.

Věc: Vilém K. v Podmoklech proti rozh. min. soc. péče z 23. září 1935 o pensijním pojištění.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje.

Důvody: Úřadovna B Všeobecného pensijního ústavu v Praze prohlásila na základě ohlášky, která došla k ní 28. května 1932 a byla jí zaslána firmou A. E. G. Elektrizitäts-A. G. v Podmoklech, výměrem z 2. června 1932 st-le v jeho zaměstnání u této firmy v době od 17. května 1932 za pojištěním povinna a předepsala příslušné pojistné. Po obnoveném řízení podle § 130 zákona č. 26/1929 Sb. zrušila Úřadovna B výměrem z 2. června 1933 řečený svůj výměr z toho důvodu, že dodatečně bylo zjištěno, že st-l byl již invalidní v době ohlášky k pensijnímu pojištění, takže jeho ohláška, učiněná po vzniku pojistného případu, podle § 5 cit. zákona byla neúčinná.

Odvoláním, jež z tohoto výměru podala firma i st-l, zem. úřad v Praze nevyhověl. V důvodech bylo v podstatě uvedeno, že podle lékařského posudku důvěrného lékaře nositele pojištění, jehož názor byl potvrzen zdravotním oddělením zem. úřadu v Praze, nastala invalidita st-le před 17. květnem 1932, ohláška k pojištění došla teprve 28. května 1932, tedy v době, kdy st-l byl již invalidní, a byla proto podle § 5 odst. 5 zákona č. 26/1929 Sb. bezúčinná.

Nař. rozhodnutím min. soc. péče dalším odvoláním firmy a st-le nevyhovělo.

Stížnost podanou na toto rozhodnutí uznal nss důvodnou z těchto úvah: